

**VII-ий ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ З'ЇЗД ЕКОЛОГІВ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
(За підтримки Вінницької міської ради)**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Інститут екологічної безпеки
та моніторингу довкілля

**VII-th ALL-UKRAINIAN CONGRESS OF ECOLOGISTS
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION
Congress Proceedings**

**УКРАЇНА, ВІННИЦЯ, ВНТУ
UKRAINE, VINNYTSIA, VNTU
25–27 вересня, 2019**

***VII-й ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ З'ЇЗД ЕКОЛОГІВ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
(Екологія / Ecology – 2019)***

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

***VII ALL-UKRAINIAN CONGRESS OF ECOLOGISTS
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION***

Congress Proceedings

**Україна, Вінниця
25–27 вересня, 2019**

УДК 502/504.5:595.7:631.95

Федюшко М.П. (Україна, Мелітополь)

ОЦІНКА СТАНУ УЗАГАЛЬНЕНОГО БІОРІЗНОМАНІТТЯ ПІВНІЧНОГО ПРИАЗОВ'Я УКРАЇНИ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНДЕКСУ MSA

Індекс MSA широко використовують в різних наукових проектах країн Європейської спільноти для оцінки екологічного стану навколишнього природного середовища, серед них UNEP (Глобальний екологічний прогноз), CBD (Глобальна перспектива в галузі біорізноманіття), OECD (Екологічна перспектива). Українським центром менеджменту землі і ресурсів (УЦМЗР) у 2008 р. була побудована карта розподілу індексу MSA за територією країни, яка в подальшому була вдосконалена Г. Коломицевим. Розрахунки Г. Коломицева свідчать, що середнє значення (залишкового) узагальненого видового різноманіття в Україні становить ~32,4%. Індикативна карта, на якій значення MSA візуалізовано у вигляді червоно–жовто–зеленого градієнту, від меншого до більшого значень індексу, відповідно, має виражену непропорційність.

За допомогою стандартних європейських методик нами проведено аналіз розподілу узагальненого біорізноманіття за адміністративними одиницями Північного Приазов'я України.

Для оцінки залишкового агробіорізноманіття ми ґрунтувалися на моделі GLOBIO3, відповідно до якої індикатором різноманіття є індекс MSA – середнє видове багатство (*Mean Species Abundance*).

Дані дистанційного зондування землі дозволяють виділити типологічно однорідні ділянки землі. Очевидне протиріччя між охопленням території й розв'язною здатністю, яку можна одержати на знімках поверхні Землі: чим ширше охоплення, тим менше розв'язна здатність. Залежно від цілей дослідження робиться вибір убик просторової точності, охоплення території або часової періодичності одержання знімків з даної ділянки поверхні Землі.

Для одержання оцінок впливу на біорізноманіття типів використання земель ключовою умовою є можливість порівнювати результати для значних територій. У моделі GLOBIO мова йде про глобальне різноманіття, таким чином, необхідно одержати глобально порівнянних результатів. Тому для оцінки типів використання земель у цій моделі використані результати програми глобального моніторингу покриття Землі – *GlobalLand Cover 2000 Project (GLC 2000)* [179]. Класифікація типів покриття Землі проведена в результаті обробки знімків, які робилися щодня протягом 14 місяців із супутника SPOT 4. Проект GLC 2000 використовує класифікаційну систему типів покриття Землі ФАО (FAO Land Cover Classification System – LCCS). Це ієрархічна класифікація, що дозволяє описати типи рослинності для кожного регіону з деталізацією, найбільшою мірою придатною для експертизи ландшафтного різноманіття регіону, при цьому у відповідності зі стандартизованим підходом для класифікації. LCCS дає можливість регіональні легенди карт транслювати у більш загальні класи типів покриття Землі для такого глобального продукту, яким є GLC 2000.

Карта ландшафтного різноманіття регіону представлена на рисунку 1.

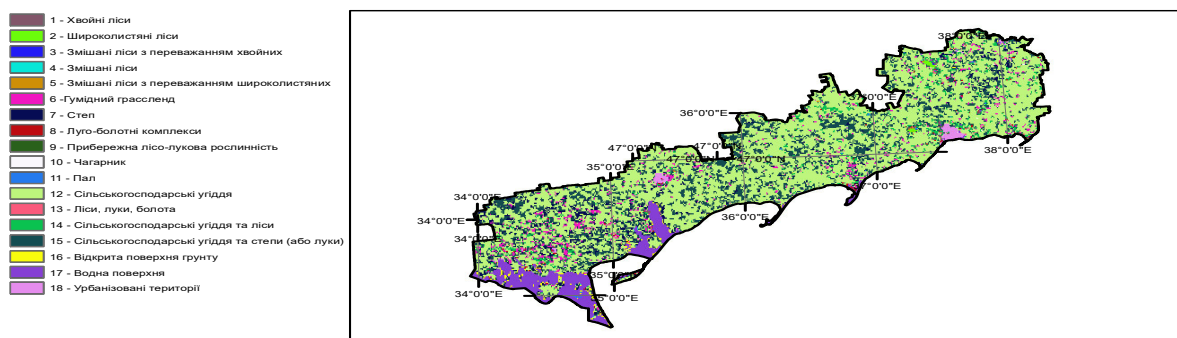

Рис.1. Різноманіття типів ландшафтного покриття за даними GLC 2000

Аналіз отриманих результатів свідчить про істотне домінування в структурі ландшафтного покриття сільгоспугідь, які становлять від 76,5 до 96,92 % від площі адміністративної одиниці. Для м. Маріуполь, як окремої адміністративної одиниці, цей показник становить 20,5 %. Дистанційне зондування Землі дозволяє виділити такі типи сільгоспугідь – власне сільгоспугіддя, сільгоспугіддя й ліс, сільгоспугіддя й ґрасленди (луки або степи).